

Tudi srečen konec je mogoč

FILM

Stekle lisice

Režija Boris Jurjaševič

RTV Slovenija

✂ **Zdenko Vrdlovec**

Če si neki župan prilasti gozd, da bi ga dal posekati in »čistino« prodal za odlagališče odpadkov, če novinarka lokalne televizije odkrije njegove mahinacije, župan pa ji ne le grozi, ampak da požgati njen studio, če sta potem še fizično ogrožena tako novinarka kot razlašeni lastnik gozda ... Je mar v tem kaj smešnega, je to mogoče snov

za komedijo? Če je vprašanje retorično, je tak tudi odgovor: to seveda ni nič smešnega, razen morda za cinike. In tudi film *Stekle lisice*, ki ga je po scenariju **Jureta Ivanušiča** režiral **Boris Jurjaševič**, producirala pa nacionalna TV (in predvajala ob koncu leta), iz tega ne dela ravno komedije – čeprav je režiser z Bluesom za Saro nekoč že pokazal, da zna iz slovenske črne kronike narediti žanrsko parodijo –, a vseeno deluje če že ne smešno, pa izjemno zabavno in, še več, celo navdušujoče. Čisto mogoče, da so bili televizijski gledalci ob koncu filma tudi sami tako navdušeni kot tista družina ob točilnem pultu, ki je pozdravljala lokalno zmago pravice nad krivico, in to ne le zato, ker je ta družina

že s tem, da je za to zmago izvedela po TV, zastopala televizijsko občinstvo.

Glavni vir zadovoljstva s filmom je namreč (ali po mojem mnenju) prav v tem, da se stvar srečno konča. In to »stvar«, ki je imela ne le vse sestavine socialne in kriminalne drame, povzročene z oblastniško zlorabo, ampak tudi ves potencial tragičnega konca. Film so oglaševali kot »pohorski western« in za njegovo posrečenost je deloma res zaslužna ta »žanrska referenca«. Western se sicer ne konča vselej srečno, toda kakor ima vsak film tega žanra za junaka »moža dejanja«, tako se je tudi – še pomnite, državljani? – v mestu pod Pohorjem ljudstvo znebilo svojega župana. V liku pohorskega kmeta Lovra oziroma Džona, kakor si ga je zamislil

Ta "amalgam" medija kot orožja in orožja kot varuha medija je učinkovit: kjer bi v realnosti zmagal lopovski župan, na televiziji zmaga film.

in sam tudi odigral scenarist, bi sicer zaman iskali kakšno aluzijo na mari-borski »gotof si«, a je vendarle neki »mož dejanja«, in to naturalistično spontanističen, obenem pa prav nenavadno hibriden, saj tako kot za blagor svoje duše rockersko nažiga po kitari, tudi hitro in natančno strelja s puško, ko mu hočejo požagati gozd, za katerega je prepričan, da je njegov.

In čeprav preseneti celo policista (**Jernej Šugman**), ki pomirja mladega kolega, da Pohorci danes niso več tako »odbiti«, pa ta »mož dejanja« sam ne bi nič opravil, če ne bi nastopila TV-novinarka Alja (**Iva Krajnc**), ki je imela župana (**Vlado Novak**) na piki. Če je torej v zasnovi moškega protagonista nekaj »kavbojskih genov«, pa bi za protagonistko lahko rekli, da je izposojena iz tradicije filmov o raziskovalnih novinarjih (iz srede 70. in 80. let prejšnjega stoletja), ki so bili raje angažirani za neko stvar kakor pa »uravnoteženi«.

Kakor koli že, ta »amalgam« medija kot orožja in orožja kot varuha medija je učinkovit: kjer bi v realnosti zmagal lopovski župan, na televiziji zmaga film. ✕